

ЕЗИК
ЛИТЕРАТУРА

Научно филологическо издание
София

pISSN: 0324-1270
eISSN: 2535-1036

LANGUAGE
LITERATURE

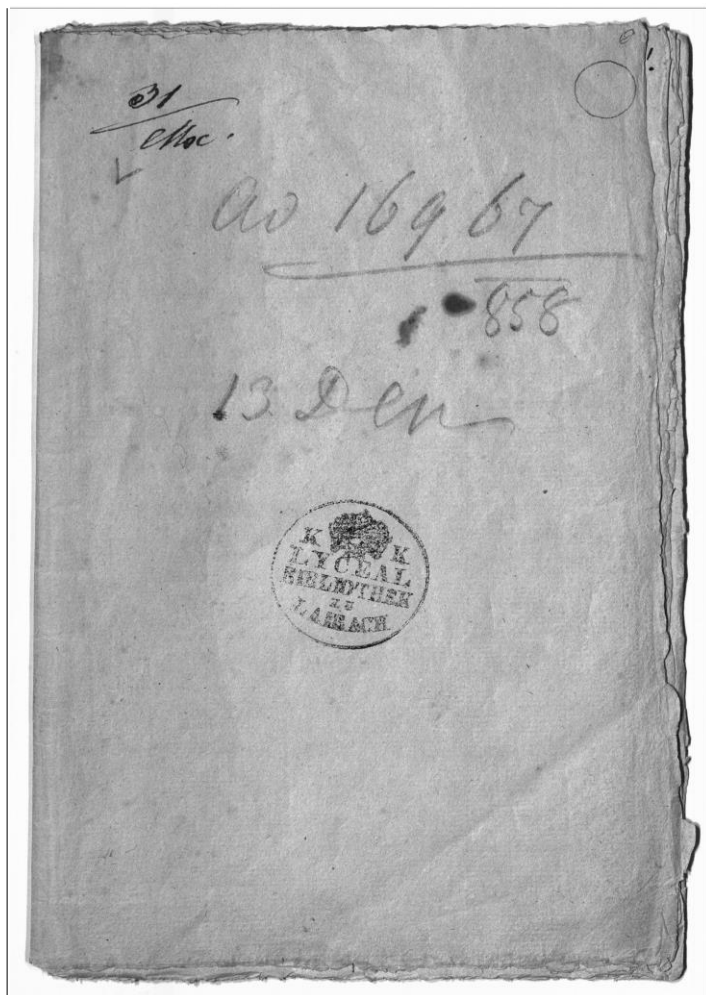
Scientific Philological Issue
Sofia

2018, No 3-4, 235-253

COD. KOP. 31

KOPITAR'S COLLECTION

NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY – LJUBLJANA

Благодарим на Народната и университетска библиотека в Любляна и специално на господин Само Кристан от Отдела за ръкописи, стари и редки книги за съгласието да публикуваме ръкописа и за предоставените ни файлове за печат. Благодарим и на Българското посолство в Любляна и лично на господин Пламен Христов за съдействието при осъществяването на контактите с библиотеката.

43. месо.	64. сила.
44. ко ^с ь, ко ^с ка ко ^с каль.	65. мо ^у б.
45. кро ^в а.	66. вла ^с ь. вла ^с ь ста.
46. ср ^д це.	67. вен ^г ене.
47. мле ^н о.	68. хн ^в о ^т ь.
48. сл ^ы ша ^н е.	69. из ^р а ^с ь.
49. гл ^е д ^н е.	70. ду ^х а.
50. на ^х о ^ш а ^н е.	71. см ^р о ^т ь.
51. ме ^р иса ^н е.	72. му ^д р ^с т ^в о, де ^н о.
52. хва ^т а ^н е.	73. ко ^л о.
53. гла ^с ь.	74. сн ^ц е, сн ^ц е.
54. и ^м е.	76. ме ^с е ^ч ина.
55. ви ^к л.	77. зв ^е зда.
56. ш ^т и ^л ь, ш ^т и ^л е ^н е.	78. ба ^р а.
57. ро ^к л.	79. св ^е т ^л о.
58. ро ^с л.	79. ве ^т р ^л ь, ве ^т ер ^л ь.
59. со ^н б.	80. са ^м ов ^л а.
60. лю ^б ов ^ь .	81. ба ^р а.
61. по ^л е ^с ь, бо ^л ь ле ^с ть.	82. да ^з р ^л ь, да ^з р ^л ь.
62. тр ^о д ^л ь.	83. гра ^д ь, гра ^д ь.
63. ра ^б о ^т а.	84. се ^к а ^в и ^ц а, се ^к а ^н е.

85. Снег.	107. брег.
86. лёд.	108. брод.
200. гроза, гримс.	109. долна.
87. день.	110. воздх.
88. ночь.	111. пар.
89. зима.	112. отн. отн.
90. вечер.	113. горюшка.
91. лето. лето.	114. дубина.
92. пролет.	115. вышина.
93. "Есен."	116. ширина.
94. зима.	117. дубина.
95. гадина.	118. дубка.
96. время.	120. прокоп.
97. земля.	119. толма дубка.
98. вода.	121. камень.
99. море.	122. злато.
100. волна, талава.	123. серебро.
101. река.	124. соль.
102. песок.	125. чдо.
103. иловица.	126. лёсак, дешче- ничка
104. прах.	127. прова.
105. кай.	128. дубо.
106. гора.	129. кол.
	130. деланшка.
	131. дуб.

176. по́внѣ.	197. Корѣва́плѣ.
177. пѣро́нѣ.	198. Кѣ́тѣ.
178. во́зене.	201. мла́дѣ. — до
179. хлѣ́вѣ.	202. ста́рѣ. — ро́жѣ.
180. вѣ́но.	203. Вѣ́рѣвѣ. — во.
181. хѣ́тѣ.	204. вѣ́сохѣ. — ко
182. вѣ́ва.	205. Нѣ́сохѣ. — сно.
183.	206. го́лѣмѣ. — мо.
184. стра́жѣрѣ.	207. мла́кохѣ, ма́: лѣ́кохѣ.
185. Кра́мола.	208. пѣ́ло.
186. бо́ѣ. вѣ́но	209. чѣ́рно, чѣ́рно.
187. по́вѣ, пѣро́нѣ, ка́. — хѣ́вола, тѣ́вола.	210. чѣ́роно, чѣ́роно.
188. по́вѣда, на́вѣва.	211. Зѣ́лѣно.
189. во́зѣка, во́чка.	212. бѣ́стро.
190. во́зѣнѣка.	213. Со́рово.
191. лѣ́носта.	214. лѣ́ка — а́цѣлѣ лѣ́ка гѣ́медіо.
192. со́гласіѣ, ѣ́дѣ- нство.	215. прѣ́тѣнѣ, де́лѣ ѣ́роно. — лѣ.
193. ро́жѣла.	216. до́бро!
194. дѣ́но!	217. хѣ́дово.
195. нѣ́ва.	218. хѣ́дово, кра́- сно.
196. пѣ́рѣмѣ.	219. до́лѣрѣ.

220.	Зана, лошк, п. зно, лошо.	зана	221
221.	Лошк, пргаса.	зана	221
222.	лошо, — лошк.	зана	221
223.	Скорн, пррфе.	зана	221
224.	полска.	зана	221
225.	фри'ва, пр- за.	зана	221
226.	олагодаренк задоволенк.	зана	221
227.	и'д'ене. и'стз.	зана	221
228.	п'ене. п'стз.	зана	221
229.	п'ене. п'стз.	зана	221
230.	о'ене. о'ене - о'стз.	зана	221
231.	стане. ста'стз.	зана	221
232.	ле'ране. ле'ри'стз.	зана	221
233.	зи'мене. зи'матз.	зана	221
234.	мо'ене. мо'стз.	зана	221
	ми'л'ване. ми'л'ватз.	зана	221
235.	но'ене. но'стз.	зана	221
236.	во'ене. во'стз.	зана	221
237.	ре'зане. ре'затз.	зана	221
238.	се'ене. се'стз.	зана	221

239. ора^не, ора^нтъ.

240. скр^ване, скр^ватъ,
скр^ватъ.

241. Заса^новане,
Заса^новати.

242. вар^ене, вар^етъ.

243. и^дене, и^датъ.

243. Е. с^ръбъ.

то^че, о^на е, т^еа
е, о^на е - р^л. са.
т^вя са, о^ня са.

244. а^дъ.

245. ст^оъ.

246. и^дъ.

247. а^н.

248. т^вя.

249. о^на, о^не.

250. о^на.

251. н^оя.

252. в^оя.

253. о^ня.

254. н^оя.

255. що.

256. що.

257. презъ.

257.

258.

259. не, не^мо.

260. а^не, а^не.

261. т^вя, т^вя.

262. т^вя.

263. т^вя, о^но.

264. надъ, о^нгоре.

265. в.

266. кога.

267. с^ега, т^вя
т^вя.

268. предъ,
Напредъ,
по Напредъ.

269.	по. Напо - Кона.	по. Напо - Кона.	269
270.	Ка', ка'во.	Ка', ка'во.	270
271.	о'за.	о'за.	271
272.	и'м'.	и'м'.	272
273.	это.	это.	273
1.	Едѣна	Едѣна	1
2.	два.	два.	2
3.	три.	три.	3
4.	четырь.	четырь.	4
5.	пѣтъ.	пѣтъ.	5
6.	шѣста.	шѣста.	6
7.	седѣмъ.	седѣмъ.	7
8.	осѣмъ.	осѣмъ.	8
9.	дѣвѣтъ.	дѣвѣтъ.	9
10.	дѣсѣтъ.	дѣсѣтъ.	10
100.	Сто.	Сто.	100
1000.	Хи'ляда.	Хи'ляда.	1000

Ст^хЛ^х гл. 10.

30. Нѣкой човѣкъ слѣзешѣ Ерошѣмъ въ
Ерусалимъ и парна въ разбойницѣ,
коіѣго соплѣкоха, и бѣхого, іас =
тави́хого половина мѣртвы, и іидѣхого.
31. И послѣдую нѣкой священникъ слѣзеше
по тѣмъ патѣ, видѣго, и замина!
32. Така іисотѣ и Лемѣтѣ прохорѣдали
по тѣмъ мѣсто, дойдѣ видѣго,
и замина!
33. А нѣкой Самарѣнникъ іахаше по
тѣмъ патѣ, и доуха коѣмъ нѣго,
и катѣго видѣ разраіисе).
34. И прѣйде при нѣго, и поврзаімо
ранѣмъ, лѣеше іогоре маіло,
и віно: катѣго на доопѣкоу си
и іенѣсего въ крѣмарѣнницѣмъ,
и тризрѣшесе за нѣго.
35. Наутрѣто кога іс пойдѣ, ізвѣдѣ
два динѣра, даде на крѣмарѣ,

} и

и велико: принесе за твою повеку,
и щомъ за него потрушился,
та когато върна тиетъ ~~твоя~~
заплата.

36. Е, когѣ ти твоя троицата любилъ
алижъ не дае, толико, що па-
дна въ разбойничестве?

37. Та твоя вели: тогава, що уги-
ни мило съ него.

Ст. — М^к тл. 35.

1. Духоводаха при него силките
мытаре и грешници даго
слова.

2. И овнехасе фарисеепо и книго-
тапцыте, думаютъ: Защо твоя
грешници прѣйма, и съ нихъ
ѣде.

3. А твоя или каза твоя прѣйма,
думаютъ:

4. Кой човекъ ти вѣсѣ що има
2 Стл

сто овцы, и кога загуби една ѿ нихъ
не оставиле в постоината деведе-
сѣте-и-деветъ, и поиде да тра-
си загубената дори ѿ найде?

5. И кога ѿ найде товари ѿ на ра-
менатаси со съ радосв.

6. И когаси дойде дома, свѣкова друга-
рѣто и соседницѣте, дѣлають =
ѣмъ: радвайте се со мене.
Защо си найдохъ загубената овца!

7. Дѣлають ваимъ, зашто така те пѣде
радосв на нещото, за'едного грѣш-
ника що се покае, неголе за деве-
десѣ-и-деветъ праведныхъ, които
немаютъ потреба ѿ покаѣніе.

8. Или кога жена що има десетъ асприцы,
ако загуби една асприца, неза-
палчле свѣтло, и не пометтѣе
в' кащи, и со съ позоръ траси
дори ѿ найде?

9. И кога ѿ наїде, свѣкова Архгарі =
цѣште, ѿ сосѣдкѣтѣ (сосѣднѣцѣтѣ)
Армалюти: радѣваѣтесе соь мѣ-
не, Защо си наїдѣхъ Загвоєната
Асприца.
10. Армалю вайи, така пѣва радѣсь
прѣдъ пѣрѣцѣтѣ Агтеле За.
За Еднегѣ грѣшнѣца що се покая.
11. Татѣ рече. Некой повѣка имавъ
два сына.
12. И рече по младѣмъ тѣмъ на
пашаки, бѣ, дѣлимъ, а сѣ тѣ
имането що мѣсе їде, ѿ разде-
лѣ чѣмъ имането.
13. И не по много врѣме согра сѣко
малѣчѣ сына, ѿ тѣде на далѣ-
чна ~~зѣм~~ страна, ѿ таѣмъ
расипа иманетоси, нѣсвети,
олѣдни.
14. Кога сѣко расипа, слѣдѣ по таѣ
Землѣ

- страна ⁷иже глады, и тобѣ погѣ да
 прѣидѣ.
15. И ѿиде прѣлетѣсе прѣдъ ⁷Едного човѣка
 ѿ тобѣ вѣта страна, и тобѣ пра-
 пѣ на Селѣтамъ да пасѣ свѣнѣ.
16. И хранише да насытъ корѣмъ ѿ Кози-
 розыте что ѿ рѣха свѣнѣто, ама
 нѣкогда не даваше.
17. А оиде на себеси, вели: Кользѣна ѿцѣнен-
 нѣцы прѣ бацами на свѣщахъ хлѣба,
 а ѿ ѿ глады умѣраша.
18. те стана, та те ѿда прѣ бацами,
 и темѣ рѣха: Оге, згрѣшихъ
 на неогото и предъ тебе.
19. И вѣте не сама достоѣна да се назѣ-
 вама свѣнѣ твоѣ, на прѣзѣме камо
 Едного ѿ твоѣте ѿцѣненнѣцы.
20. И стана тобѣ кахъ пашахъ, и ѿще далѣ:
 ко тобѣ оѣше, згледѣго пашахъ,
 и умѣлѣмъ, и по трѣ падна на
 { шѣ }

шчѣтано, ѣцаловато.

21. а' сыномо мѣ вѣмъ: Оче, зрѣишъхъ
на неогото ѣ предъ тѣмъ, ѣ вѣне
несамъ достѣно да се называи
сыно твоѣ.

22. бацата рече на слѣтѣсь, ѣзне-
сѣте насъ хопавата дреха ѣ ѣо-
лѣстѣго, наденѣте мѣ прѣтѣнь
на раката, ѣ оготви на нѣзѣте.

23. Угоеното тѣмъ доведѣте заколѣте
го, да ѣдрѣме ѣ да се весѣлѣме.

24. Поне тоѣмъ свѣтъ пѣме зурѣмъ
ѣ зурѣве. Заговѣлѣме ѣ наидѣсе,
ѣ почѣха да се весѣлѣмъ.

25. а' по старѣмъ свѣтъ пѣме на селѣто,
ѣ како ѣдрѣме наплѣзъ дома,
гѣ пѣснѣ ѣ ѣгрѣ.

26. Н' повѣка' ѣднего ѣ молиѣтата,
пѣташего. шолѣмо поплѣ това'.

27. Па то́чмо ~~сам~~ рече: по́не дай до́йде
 бра́тє тво́є, а ба́ццєтє закла
 у́го́еното теле, за щото́ вярва
 дочекали.
28. То́се разгне́в, и не́хеше да влѣзе,
 то́га и́злѣзе паша́мо, мо́лешего.
29. Па то́чмо говори́ на ба́ццєтє велі: 'Е́то
 я́ тебе то́лкова лѣта ра́боте,
 и́зко́га не прѣста́ти хѣ тво́ята
 за́говѣстѣ, но то́и и́зко́га не да
 дели́ хѣ да мо́хсе и́ я́ сме́ште
 дро́гизна развесѣли.
30. А́ сего́ ко́га то́а тво́а со́ни шо
 изѣде зма́нетотѣ с'олѣднѣцѣте,
 до́йде, закла́мхсе у́го́еното
 теле!
31. Па то́чмо рече: Со́нко то́и се́ко́га
 сме́неся, и́ сѣ́ко́то мо́е, тво́е.
32. тре́пѣваше да́се развесѣлиме, и́ разра
 * двамѣ, за́що то́а тѣ бра́тє зѣрѣ
 {уир

уирѣна се, и уирѣвѣ, Загвѣна се
и нагдѣсе. —

Оче Нашъ шоси на Небогата, да се
свѣтъ и метотъ, да дойде цар-
ствовотъ, да оиде волята, да
капѣ на небогто така и на зе-
мѣта. Хлѣбо нашъ кападневыи
да и ны днѣсна, и ѡстави намъ
нашѣ дѣлности, капто и ныа
що ѡставеме на нашѣ дѣ-
лѣнѣцы, и нѣмоу навоуфа
накъ на изкошѣнїе, нѣто ѡз-
павъ накъ въ лошотѣ. —

прѣбгачїе — Кайфада рѣвъ
пѣрѣжю — \ — ѡзначѣна, потре-
бно произношѣтъ ѡхирѣ галїѣско
ѣ — ѡтворено. срѣтъ. нѣкоу,
говѣха, мѣсто, грѣшникъ.

а не - некоѣ, говѣка, мѣсто, прѣшныи,
 тѣмъ таково да одѣта, ꙗко въ
 Галъ прозгносѣта ѣ. ѣрѣтъ.
 ꙗѣне, тѣне. ꙗко бо мѣръ
 двоглаво е, ꙗвѣтъ, ꙗко а оу
 като рѣхалъ, лѣка, знѣтъ
 лѣкѣ, ꙗѣне, лѣка, знѣтъ
 ꙗѣно ꙗѣне.

Пѣснью по прѣдѣно позорствоватъ
 на поѣно прозгносѣно, ꙗко
 рѣтъ ꙗвѣна еѣтъ, ꙗко аѣ
 дѣтъ, ꙗѣне прозгносѣно, ꙗѣно
 рѣтъ ꙗвѣно, ꙗко:

1. Заѣно, ороѣ. ꙗѣно оу.
 Заѣно - оарѣ: ꙗѣно.
2. прѣтъ - ꙗѣ. ꙗѣ ꙗѣ.
 прѣтъ - оар. ꙗѣ ꙗѣ.
3. ꙗѣно - ꙗѣ ꙗѣ.
 ꙗѣно - ꙗѣ ꙗѣ.

4. $\text{H}\alpha\alpha\lambda\lambda\zeta\iota - \sigma\rho\sigma\tau\epsilon\ \sigma\iota\mu\omega\sigma\iota\ \sigma\upsilon\prime$
 $\text{H}\alpha\sigma\omega\lambda\lambda\zeta\iota - \epsilon\iota\sigma\iota\mu\omega\sigma\iota -$

5. $\text{W}\rho\omega\sigma\omega\rho\iota\ \text{W}\epsilon\tau\eta\mu\epsilon\tau\epsilon\rho\iota\text{?}$
 $\text{W}\rho\omega\sigma\omega\rho\iota\ \text{W}\epsilon\tau\eta\mu\alpha\ \text{gag}\epsilon\text{!}$

6. $\text{K}\acute{o}\varsigma\mu\alpha - \delta\zeta\iota\varsigma - \acute{\upsilon}\rho\sigma\epsilon$
 $\text{K}\acute{o}\varsigma\mu\alpha - \epsilon\iota\lambda\iota\mu\epsilon\varsigma\ \acute{\upsilon}\rho\sigma\epsilon\text{!}$

7. $\sigma\omega\iota\delta\epsilon - \gamma\iota\omega\delta\epsilon, \alpha\delta\gamma\epsilon\mu\alpha$
 $\sigma\omega\iota\delta\epsilon, \gamma\epsilon\gamma\omega\iota\epsilon - \sigma\omega\iota\sigma\tau\epsilon.$

8. $\text{W}\acute{\alpha}\delta\epsilon\ \text{W}\mu\epsilon\lambda\alpha\ \epsilon\omega\gamma\eta\epsilon.$
 $\text{W}\acute{\alpha}\delta\epsilon - \acute{\upsilon}\rho\sigma\epsilon\ \text{g}\acute{\alpha}\sigma\tau\omega\ \text{W}\mu\epsilon\lambda\alpha.$

9. $\mu\acute{o}\nu\alpha\rho\iota, \phi\acute{o}\rho\omega\sigma\iota\ \sigma\upsilon\prime.$
 $\mu\omega\upsilon\alpha\rho\iota, \epsilon\phi\acute{o}\rho\omega\sigma\iota.$

10. $\mu\acute{\rho}\mu\iota, \iota\delta\omega\rho\iota\mu\epsilon\ \sigma\upsilon\prime.$
 $\mu\acute{\rho}\mu\iota, \iota\delta\omega\rho\epsilon\iota\varsigma -$